

BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMO UŽKLASINĖSE VEIKLOSE MATAVIMO METODOLOGINIS ĮRANKIS

VIEŠŲJŲ KONSULTACIJŲ ATASKAITA

**AUGUSTĖ DUDUTYTĖ
DEIMANTĖ ADAMONĖ**

2023

Kontekstas

Bendrųjų kompetencijų vystymas per neformalaus švietimo ir ugdymo veiklas yra esminė socialinės atskirties prevencijos priemonė. Tačiau ugdymo specialistai pastebi, kad ne visos užklasinės veiklos užtikrina prasmingą prevenciją - tai priklauso nuo to, ar veiklos užtikrina ne tik užimtumą, bet ir ugdymą. Ekspertiniu interviu dėka išskyrėme 16 **prioritetinių bendrųjų kompetencijų, kurių išugdytas prisideda prie sėkmingesnės jaunuolių integracijos.**

Šių viešųjų konsultacijų **tikslas** – remiantis mokslininkų ir praktikų įžvalgomis, sukurti įrankį, leidžiantį pamatuoti, koku lygmeniu yra ugdomos išskirtos kompetencijos neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) ir neformaliojo jaunimo ugdymo (NJU) veiklose.

Metodas

Viešosios konsultacijos buvo vykdomos 2023 m. sausio 17 d. – vasario 21 d. Visos viešosios konsultacijos vyko nuotoliniu būdu naudojant du metodus – vaizdo skambučius ir/arba elektroninius laiškus. Viešosios konsultacijos buvo skirtos įgyvendinti **tris uždavinius**:

1. identifikuoti metodą, leidžiantį optimaliausiomis priemonėmis išmatuoti kompetencijų ugdymo galimybes NVŠ ir NJU veiklose;

2. įvertinti pasirinkto metodo teiginių atitikimą moksliniams tyrimams keliamus reikalavimus (pvz., kad teiginiai būtų nenukreipiantys, interpretuojami nedviprasmiškai, naudojama aiški kalba ir kt.);

3. turimus teiginius patikrinti su NVŠ ir NJU veiklų praktikais/ėmis, kad jie atitiktų specialistų siūlytinas praktikas.

Bendrosios viešųjų konsultacijų įžvalgos

Konsultacijų dalyviai teigiamai vertino įrankio kūrimo procesą bei matė poreikį matuoti/sekti ugdomų kompetencijų galimybes NVŠ ir NJU veiklose. Taip pat buvo pripažįstami iššūkiai, kurie kyla tiek pačiame kompetencijų ugdymo procese, tiek siekiant identifikuoti jau išugdytas kompetencijas.

Dalyviai

Viešosiose konsultacijose dalyvavo 16 dalyvių. Keli/os iš šių dalyvių konsultavo ties daugiau nei vienu uždaviniu. Viešųjų konsultacijų dalyviai pateikiami abėcėlės tvarka sekančiame puslapyje.

Dalyviai

1. **Dr. Vytenis Juozas Deimantas** - Mokslinių tyrimų infrastruktūros vadovas, Jaunimo reikalų tyrėjų tinklo narys.
2. **Dr. Justina Garbauskaitė - Jakimovska** - Vilniaus universiteto lektorė, Jaunimo reikalų tyrėjų tinklo narė.
3. **Doc. dr. Violeta Gevorgianienė** - Vilniaus universiteto docentė.
4. **Dr. Rasa Indriliūnaitė** - Vytauto Didžiojo universiteto lektorė, Jaunimo reikalų tyrėjų tinklo narė.
5. **Lina Januškevičiūtė** - VšĮ „Ivairovės ir edukacijos namai“ mokymų trenerė, psichologė, turinti didelę patirtį darbo neformalaus ugdymo metodais.
6. **Dr. Simona Kontrimienė** - Vilniaus universiteto lektorė.
7. **Nerijus Kriaučiūnas** - Lietuvos neformaliojo ugdymo asociacijos narys, neformalaus ugdymo praktikas, įmonės „Badgecraft“ vadovas.
8. **Jonas Laniauskas** - Jaunimo reikalų agentūros vadovas.
9. **Kasparas Laureckis** - Darbo su jaunimu gatvėje ir Paauglių klubo programų vadovas organizacijoje „Vilnius Social Club“.
10. **Prof. dr. Odeta Merfeldaitė** - Mykolo Romerio universiteto docentė.
11. **Vilija Milčiūtė** - LiJOT tarptautinių reikalų koordinatore, jaunimo organizacijų narė.
12. **Vidmantas Mitkus** - Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Jaunimo skyriaus vedėjas, Vilniaus Jaunimo reikalų koordinorius.
13. **Doc. dr. Justinas Sadauskas** - Mykolo Romerio universiteto docentas. Jaunimo reikalų tyrėjų tinklo narys.
14. **Ieva Stogevičiūtė** - VšĮ Švietimo ir kultūros centro „Jaunimas vaikams“ vadovė. Savanorystės ir darbo su jaunimu praktikė.
15. **Daiva Šilienė** - Karjeros konsultantė, lektorė, priklauso Lietuvos Karjeros specialistų asociacija.
16. **Aistė Šlajūtė** - „Eurobug“ įkūrėja ir direktorė. Tarptautinio jaunuolių savanoriavimo ir mokymų ekspertė ir konsultantė.

Viešųjų konsultacijų rezultatai

Tema

Apibendrinti rezultatai

Metodologinių alternatyvų aptarimas

Aptarti kompetencijų matavimo metodai, pavyzdžiui: vykdomų veiklų stebėjimas, jaunuolių kompetencijų lygmens matavimas prieš ir po veiklų, eksperimentiniai tyrimai. Visgi, šių variantų buvo atsisakyta, nes šie metodai yra imlūs žmogiškųjų ir finansinių išteklių atžvilgiu, kelia subjektyvumo iššūkių, nes rezultatai stipriai priklauso nuo skirtingų stebėtinųjų vertinimo arba dalyvių jau turimų kompetencijų.

Tinkamo įrankio įsivardinimas

Prieita prie sprendimo sukurti įrankį – klausimyną laipsniškais atsakymų variantais, kuriuo būtų apklausiami veiklų vykdytojai bei jaunuoliai įsitraukiantys į veiklas. Klausimai būtų formuluojami apie užsiėmimų metu vykdomas veiklas, tiesiogiai neįvardinant, kokios kompetencijos tų veiklų metu būtų ugdomos. Rekomenduota naudoti jau patvirtintas skales užsienio moksliniuose tyrimuose, įvardinant skalių šaltinį.

Nevaliduotų įrankių naudojimas praktikoje

Aptartas įrankio patikimumas ir kaip jį užtikrinti. Prieita išvados, kad šis įrankis yra praktinis, o ne skirtas moksliniams tyrimams, todėl įrankio nereikia validuoti, bet pravartu patikrinti su praktikais bei išbandyti pilotiniu tyrimu. Tai, kad įrankis nėra validuotas neužkerta kelio rinkti duomenis bei jais remiantis daryti išvadas apie tiriamą reiškinį.

Siūlymas konsultuotis su psichologais ir edukologais dėl teiginių sudarymo kokybės

Pirminių VK dalyviai pasidalino rekomendacijomis bendradarbiauti su psichologijos ir edukologijos krypties tyrėjais, nes jie turi patirties ir žinių kuriant teiginių skales. Atsižvelgiant į tai buvo susisiepta su šių sričių tyrėjais/omis ir pasikonsultuota dėl teiginių, skirtų ugdomų kompetencijų pamatavimui, kokybės vertinimo.

Viešųjų konsultacijų rezultatai

Tema

Apibendrinti rezultatai

Respondento supratimas bei jo įgalinimas

VK dalyviai siūlė atkreipti dėmesį į tyrimo pristatymo formulavimą. Buvo rekomenduota apie tyrimą komunikuoti ne kaip apie tikrinimą/vertinimą, bet kaip apie galimybę tobulėti, prisidėti prie kompetencijų ugdyme esamų spragų užpildymo.

Atviro klausimo įtraukimo galimybė

Tyrėjai rekomendavo į klausimyno pradžią įtraukti atvirąjį klausimą, kuris kviestų respondentą pateikti savo nuomonę apie matuojamą reiškinį - kompetencijų ugdymą Lietuvoje - dar nesusipažinęs/usi su tyrimo klausimais. Šią praktiką patvirtina ir mokslinė literatūra, kuomet siekiant išvengti geresnio savęs vertinimo, pradžioje užduodami klausimai, leidžiantys atsakyti į juos nesusiejant respondentams/ėms savęs su atsakymais (pvz., klausama ką vienoje ar kitoje situacijoje darytų vidutinis/ė lietuvis/ė).

Teiginių tinkamumo vykdomai veiklai vertinimas

Šių konsultacijų metu buvo pateikiami suformuluoti klausimyno teiginiai (remiantis užsienio šalių mokslininkų patvirtintomis skalėmis) dalyviams, atsižvelgiant į jų ekspertizės sritį ir prašant pakomentuoti teiginių tinkamumą. Tai leido išgryninti teiginių tinkamumą atsižvelgiant į vykdomų veiklų struktūrą, turinį, veiklų tikslinę grupę.

Įrankio universalumo užtikrinimas

Į teiginių tinkamumo patikrinimą buvo įtraukti NVŠ ir NJU sričių ekspertai. Tuo buvo siekiama užtikrinti įrankio aktualumą ir tinkamumą abiem sritims. Atsižvelgiant į dalyvių komentarus teiginiai buvo performuluojami, papildomi, pašalinami iš klausimyno.

Daugiau informacijos apie šį projektą galite rasti: www.kurkl.lt